

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

II. évfolyam.

22 szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1913.

Kedd, január 28.

A farkasveremben.

Irta: dr. Kalmár Antal.

Lukács László nem hiába, hogy örmény: de elsőrangú pénzügyi kapacitás is. A kormány hónapok óta küzdök már a polgársággal, amely a mostani súlyos gazdasági helyzetre való tekintettel követelte az új adótörvényeknek az elhalasztását, amibe Teleszky pénzügyminiszter a világért és különösen azért nem akart belemenni, mert ha elhalasztódnak az adótörvények: akkor honnan és miből veszi be a pénzügyminiszter az 1913-ik esztendőre előirányzott kétezerkétszáz millió koronát?

Az országos fölzudulástól azonban a kormány megijedt, megfuvatta a retirádókat, Teleszkyt a pártja elejtette, de a polgárság már nem hitt a kormányban s hogy a kormány a finánc-zsákból megszabaduljon: törvényjavaslatot terjeszt be arról, hogy az új adótörvények ebben az esztendőben semmi szín alatt nem fognak végrehajthatni.

Igy áll a dolog, de a megszorult örmény kinjában már nem tudott mást mondani, mint azt, hogy az új adókból kevesebb jövedelem várható: de mivel a mai viszonyok mellett az állam pénzügyei fölülte nagy figyelmet követelnek, hát nem kockáztathatja meg az új adótörvények életbeléptetése folytán várható bevételi csökkenést.

Azonban az a kormány, aki most így beszél s aki ennek ellenére mégis köömszakadtáig ragaszkodott a kevesebb jövedelemhez: azt épen úgy be kellett volna zárni, amint valamikor a vármegye bezáratta azt a debreczeni csizmadiát, aki a régi négykrajcárosokat, az ugynevezett suszter-tallérokat hamisította. Az okos csizmadiának ugyanis minden elkészült négykrajcáros hat krajcárjába került; a törvényszék tehát bezáratta a csizmadiát, de nem azért, hogy

pénzt hamisított, hanem azért, hogy lönkre ne menjen.

A kormány újságjai különben plakátokon hirdetik, hogy Lukács László hogyan öntött új lelket, bizalmat és elszántságot a pártjába avval a támadó beszédével, amit a vén darabont Percel Dezsőnek a penzióba való küldésekor mondott el. Előbb pláne a királlyal beszélt és most már nem kétséges, hogy az örmény haja szálai az egekig fognak nőni. Verte a mellét, hogy ők még ott vannak, ők, akik élvezik az ország és az országgyűlés bizalmát.

Hisz igaz, hogy még ott vannak, de a bécsi milliókon összevásárolt mungócsorda — a parlamentarizmus szerint — mikor kifejezője az ország bizalmának, legkivált a tiszta magyar nép akaratának? Mondja, hogy kiküldöttje a császárnak; mondja, hogy a mai bitang választási rendszer mellett a pénz és a pálinka hatalmával, a hivatali terror és a szuronyok erejével nyakára köthet a magyar népnek; mondja mindezt, s ezt mi elhisszük neki: de hogy a kormány és pártja egy tized percentben is valódi és igazi kifejezője lenne a magyar nép akaratának: ezt mondani már mégis elsőrangú politikai szélhámososság.

Nagyon morgott Lukács azért is, hogy Apponyi és Károlyi Mihály gróf ölelkeznek a szociálistákkal. Azonban a demokrácia olyan elsőrangú képviselőjének, aminőnek magát a miniszterelnök hirdeti, annak miért fáj az, ha az országban ezután már csak piros vérű emberek lesznek. Vagy Lukács Lászlónak, a tipikus örménynek talán nem piros a vére? Persze, hogy piros, de épen az a gázság, hogy ebben az országban semmi sem fogja úgy tenyészteni a kék vért, mint épen a kormány választójogi törvényjavaslata, ha abból törvény lesz.

A szociológia haragvó tudósa is megszólalt a miniszterelnökben akkor, amikor kinyilvánította, hogy a munkások tömegsztrájkja igazolható a bérharc, de

nem a politikai harcban, s hogy a szuronyok minden erejével szembe fog szállni a munkásság tömegsztrájkjával. Az európai jogfejlődés szerint a munkások sztrájkjának már megvan a maga joga, de hogy ez a jogfejlődés különbség lenne a bérharc és a politikai harc között: ez — azt hiszem — csak az örményjogban van meg. Nem kétséges azonban, hogy a politikai sztrájkjal a magyar munkásság jogokat akar magának szerezni; a joggal pedig kenyeret, tehát végső sorban a maga nyomorult helyzetén akar segíteni.

Nos, ha a kormánynak és Tiszáék-nak minden eszköz jó a maguk osztályparlamentjének a fentartására: miért ne volna a munkásságnak is minden eszköz jó — a magyar népnymoruság megszüntetésére.

Becsukott üzletek.

Sok a fizetéseképtelenség.

Közgazdasági írók, akik a gazdasági élet rendjét tanulmányozták, annak jelenségeit megfigyelték, törvényszerűségnek tartják azt, hogy a gazdasági válságok időszakonként ismétlődnek. A gazdasági élet organizmusában évek hosszú sora alatt sok kóros anyag gyülemlik fel, megbolygatja annak életrendjét, és életműködésében zavarokat idéz elő. Allítólag a gazdasági válságok szükségesek, mint a gazdasági élet tisztuló folyamatai, mert csak így módon lehet a termelés és fogyasztás között előállott aránytalanságokat, a túlprodukciónak káros hatásait megszüntetni. Tény az is, hogy a válságok elmúltával a gazdasági élet normális működése ismét helyreáll, sőt rendszerint élénkülés, elevenebb mozgás észlelhető a gazdasági élet szervezetében.

Ugy látszik, hogy ma ismét a gazdasági válság korát éljük. Látszólag nem a termelés s

csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15.

Vízvezetékek

Eljegyzési, lakodalmi

gyorsan és jutányos árban készülnek

Meghívók

Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Darabos-u. 7.

a fegyverszünet között való relativitás megbontása az ok, hanem a balkáni háborúk és annak kísérő jelenségei, különösen a pénzdrágulás, és az ezzel kapcsolatos hitelmegszorítás.

Ha azonban a balkáni háború keletkezési okainak mélyére nézünk és annak rugóit keressük, úgy azt látjuk, hogy merőben gazdasági okok azok, amelyek a háborút előidézték. Az európai államokban az ipar óriási lendületet vett, aminek folytán azok termékei számára új piacokat keresnek, azokat maguk részére biztosítani, más államok részére a versenyt mindenféle úton megnehezíteni akarják. Ezek azok a törekvések, amelyeknek sorsa végeredményben a balkáni hegyek között, ágyuszó mellett, csatasorban dől el... A gazdasági okok mellett a háború kitörésének többi okai csak epizodikus jelentőséggel bírnak.

A válság egyik jelensége az a sok fizetésképtelenség, amely napról-napra meglepi a világot. A vidéken, fővárosban sorra csukják be üzleteiket a kereskedők és régi, jóhírnevű cégek, akinek bonitása tekintetében nem volt kétely, fuldokolva merülnek el a válság tengereiben.

A bankásoknak nem a vagyonbukott személyében fekvő okai vannak. Régebben a fizetésképtelenség jó üzlet volt, melyen szépen keresni lehetett, ma az adós a fizetésképtelenség bejelentésével tudja, hogy az ő gazdasági ekziszienciájának vége. Ha bűnbakot akarunk keresni, úgy azt inkább a hitelezők személyében, jobban mondva a nálunk divó egész hitelezési rendszerben találjuk meg, mint a tönkrement adósban. Sem a fejlett iparu államokban nem oly rendszertelen és szervezetlen a hitelezés, mint nálunk. Egyes erősen szervezett iparágaktól (szesz, cukor, petroleum stb.) eltekintve, a nagy verseny miatt minden realisabb szükséglet nélkül esztelenül zúdítják a vevő nyakába a sok portékát. Az a fahusi kereskedő, aki maga kis gazdasági körének természetét sem nagyon ismeri, nem a szükséghez képest szerzi be az árukat, hanem minden utazótól, aki nála megjelenik, bevásárol egy nagyobb summát. Az utazó is szívesen csinál üzletet és miért ne hitelezne az ő cége

is egy pár száz koronát, ha a konkurens is hitelezett? A hitelezők — sajnos — még nem ébredtek tudatra és nem akarnák belátni, hogy ők egymással szemben nem konkurrensok, sőt ellenkezőleg, köztük az adósok azonosságát folytán érdekközösség keletkezett!

Normális viszonyok között, midőn a tartozások esedékességének időpontjára nem helyeznek olyan nagy súlyt, simábban bonyolódhatnak le az üzletek és az adós úgy, ahogy eleget tesz fizetési kötelezettségének. Abban a pillanatban azonban, midőn a hitelezők között megkezdődik az a versenyfutás, amelyet napról-napra tapasztalhatunk, hogy a követelés behajtásában az egyik megelőzte a másikat: az adós sorsa el van döntve. Könnyen érthető a végrehajásokkal agyonzaklatott adós gondolkodása, akinek legegyszerűbb ilyenkor fizetésképtelenséget jelenteni. A nyargaló hitelezők kissé meghökkennek, lógván fejük felett pénzük behajtása esetén a csődmegtámadási jog Dammoklesz karója.

Sok érdekes tanulságot lehet levonni a mai válságos viszonyokból. Egy ilyen tanulság annak a felismerése is, hogy a csődtörvény revíziójára, különösen a csődönkívüli kényszeregyezés behozatalára égető szükség van. A csőd iszonyu rombolást visz véghez a gazdasági életben anélkül, hogy abból bárkinek — még a tömeggondnoknak is — haszna volna. Minden üzletben, amelyet tulajdonosának éveken keresztül folytatott szorgalma tartott fenn — az árukon és künnlevéseken kívül olyan értékes gazdasági helyzetek vannak, amelyek megtartása gazdasági érdek és amelyek a tömeges és gyors likvidáció mellett pusztulásba vesznek. Emellett a vagyonbukottakkal igen gyakran a tőle függő ekziszienciák egész sorozata megy tönkre és így a csődnek nemcsak egy áldozata van, hanem a gazdasági élet egy nagyobb rétege szenved alatta.

A csődönkívüli kényszeregyezés behozatalára sürgős szükség van. A javaslat már megvan, rövid időn belül el lehetne készíteni a súlyedő ekziszienciáknak ezt a mentővét.

A mi pártalakulásunk.

Irta: Barcza Andor.

Tehát megalakultunk!... Szép, nagyszerű volt ez a megalakulás! Hatalmas céfolat azoknak az állításaira, akik mindig azt hirdették kicsinyhittűen, hogy: «Debreczenben nincs talaja a köztársasági eszmének!» tehát magyarul kimondva: a hazaszeretnek. Ha a mas céfolat, isteni bizonyágtétele ennek ellenkezőjéről!

Nem hét, nem tíz, hanem száz ember, száz kemény kuruc lelke forrott ott egybe szállott fel az Egek Urához egy hő, egy újatatos imában: «Éljen a köztársaság!»

De ha mind odaszámítjuk azokat a szeretett testvéreinket, akik a nyilvános megalakulásra számítva, a hirdetett helyen keresték az igazság hírdetése miatt üldözött testvéreinket, ha mindazokat felszámoljuk, akkor ott volt az egész Debreczen, ott volt az egész ország, mert az a néhány száz ember, akik a nyilvánosan hirdetett gyűlés helyére mentek, magukkal hozták az egész országot, az egész elgyötört, elcsigázott, kizsaratott nemzet szívét, szeretetét!

Felébredt az ország! beült a nép a bírószekbe, hogy ítéletet, lesújtó ítéletet mondjon azok felett, akik nem tudnak megindulni a legyilkolt, meggyalázott nemzet kinjain, velőket rázó jajkiáltásain! Azok felett a magyar (?) emberek felett, kik a bécsi idegen hatalom talpnyalása közben, pillanatnyi kegyért, hazug mosolyért képesek eladni mindent, ami szent, a nemzetnek: jogát, szabadságát, becsületét, boldogságát s még az életét is! S az együgyűek nem veszik észre, hogy az a mosoly az a kegy csak gyalázatos eszközöknek könnyen lekopható aranyos máza! S hogy ők csak a gyalázatos eszközök!

Avagy mit gondoltok Polgártársaim, meg-

Az Istenről.

Nem értem, miként lehet rossz néven venni, ha valaki nem hisz Istenben, mikor éppen az istenség eszméje felett vitatkoznak legregebben bölcsseink; már maga az, hogy felette vitatkoznunk lehet, mutatja, mily alaptalanul vádoljuk a kételkedőket. A természet bája bármennyire hirdeti Isten létezését, az élet szigora, az életnek lélekölő viszonyai éppen annyi kételetyt ébresztenek bennünk. Ugy látszik, mintha maga Isten a bűnt inkább védené, mint az erényt, az elnyomót inkább, mint az elnyomottat. Minnyire ellenkezik a világ kormányzata a természet kormányzatával, — mintha az ember nem tartoznék ugyanazon teremtő művei közé. Hány kérdés merül fel lelkünkben, mert nincs felelet. Csak az, aki az istenségben egy elvont, de szent végcél lát, csak kinek szelleme tisztánvalja a mindenséget, ki az istenségben semmi földit nem keres, az őrizheti lelkét a kételetyektől. Ki erre nem képes, kinek gyöngylénye nála oltalmat keres, de nem talál, ki imádkozik, de imája nem hat az égbe, — vádolhatjuk-e azt, ha hinni szeretne, de nem tud? Nem boldogtalan-e kételety miatt, nem áldozná-e föl minden földi boldogságát, hogy egy pillanatra az isten létezéséről meggyőződhesse? Talán lelkének egész melegével csak őt karolná át, de ő kételetybeesik. A hívő Isten által csak boldog, a hitellen boldogtalan! Az, ki minden apró reményben csalatkozott, miként nyugjen el soha nem színo gyönyörökkel, miként, ha talán egy pillanat örömet nem ismer?

És mégis, ha kételety ébrednek lelkünkben,

önmagunkat kizozva, ne épöljük kételetyünket, ne merüljünk soha tudományos vitatkozásba, van lelkünkben egy isteni szózat, mely sohasem csal, mely annyi tévedés között valót mond, mely kiemel önösségünk korlátaiból, mely önmagunk előtt semmivé teszi, ha reá nem hallgatunk. A szózat, mely feléje vezérel, mely szeretetének parancsait hirdeti, mely a hitelent is kételetenné teszi aljasságra, e szózat az Istenség nyilvánulása. Így kereste őt Krisztus, és így találta fel. Rousseau «Emiljében» legdicőbb tanácsai közé tartozik, midőn így szól: «Legyen szívünk mindig olyan tiszta, hogy isten létezését óhajtsa és nem fog többé kételkedni.» Ő, ki nem tártul fel az egész mindenségben feltáru az isteni érzetben, mely az ember nem engedé első állatiasságában megmaradni, melynek eredetét habár nem ismerjük, de forrásán kétkednünk nem lehet.

Isten azt akarja, hogy az ember ne csak minden nemesebb érzetét, hanem még hitét is önmagának köszönhesse, s ezért inkább élvezze.

Ha valaki megbántja kedvesét, vagy barátját, minden sértő szóért mit nem áldozna, mint szeretné visszavonni azt és mégis, ha Istent megsérjük bűneink által, őt a kételety, szeretet legnagyobb ideálját, mily ritka hullat, a közülünk a bánat könnyűit.

Az nem lehet, hogy az irtalmas Istenség, ép azokat, kik a hosszú boldogságot hosszú szómjázás után leginkább méltányolják, ezt cél nélkül tenné. Talán azt akarja, hogy a szenvedő lény hozzá emelkedjék, mert a fájdalom istensége, a boldogság legtisztább kárpótlása. Oh, a bo-

dog pillanathoz kötvé, a végtelenség hangja csak szenvedők lelkében szólal meg. Közönyösen mindenki kétkedhetik Istenben, de midőn elhagyva szenved, midőn szeret, szívének minden dobbanása vallja őt. És habár minden végesnek, mulandónak tetszenék is, a fájdalomban az Istenség, a végtelenség nyilvánul. Midőn a teremtő világot alkotva, mindenbe szellemet lehel, talán nem érzi addig kielégítve magát művei által, míg szellemét az emberiség korlátai között küzdve, diadalra nem kényszeríté. A nagyszerű harc az isteni és aljas között, önmaga és a világ, a pillanat és öröklet között, ez lehetett az esteni nézőhöz méltó szemle. Őt a teremtésnek más, hidegebb tökélye nem elégítheté ki, ő szenvedélyeink hatalma alatt világosabban akart nekünk beszélni, ő tért adott nagy érdemek szerzésére.

Ak itoldog és nemes vonzalmat ébreszthet, érdemei nincsenek, de ki mindent nélkülözve, mi boldogító, mégsem lett méltatlan az isteni szikrához, az alkotójával versenyez, és az eszményt, melyet habozva keresünk mindenben, már önmagában elérte.

Jaj annak, ki az istenséget elemezve akarja feltalálni, még ha valaki oly világosan elemezne is, mint Rousseau, az önkényes és önkénytelen mozgás rendszeréből, csak kételetyekre fog akadni. A pokol minden kinjai, melylyel a katolicismus a vékeztőt fenyegeti, e gondolatban van: nincs Isten. De viszont a menny boldogsága, melylyel a jókat jutalmazza, az Istenség hitében áll.

Bármit tapasztalunk a világban, ami kételetyket támaszthat bennünk, hallgassunk inkább

dőbbent-e, érzett-e valami lelkifurdalást csak egy pillanatra is — Tisza, Lukács, vagy bármelyik e szolgahadból akkor, amikor a munkásság s véle a polgárság legutolsó, legrettegetesebb fegyverét viszi ellenük harcba: az éltalános sztrájkot!? Nem érzett és nem érez soha! Hiszen tudják ők jól, hogy ez a fegyver legjobban ezt a szerencsétlen nemzetet fogja halálra sebezni!.. De hisz épen ezt akarják, ez a cél!

Ha nem volt megelőzője ennek a népnek egy másféléves gazdasági válság, akkor jöjjön ez! és ha ez sem lesz elég?!.. Nos, akkor még más is jöhet: az Ausztriába való bekebelezés, a nemzetnek porig való megalázása!

Már lázadásnak minősítették az általános sztrájkot! és mint lázadókkal bánnak majd el velük! Tehát nemcsak mi köztársaságiak vagyunk lázadók, hanem az egész nemzet, mert törvényes jogait védeni meri!

Hát ki fél, ki retteg már a hajdan híres magyaroktól?!.. Ők talán? akik annyi gazdasági károkat okoztak és a nemzet megtorlása még mindig csak késik az éji homályban?! Miért féljenek? Lehet már nekik mindent elkövetni! Az ilyen szépedéket mint férget kellene eltaposni s belenyomni a földgolyó kellős közepébe, hogy még a feltámadáskor végítéletre hívó harsonák se tudják őket felébreszteni!!

De íme feltámadt a Kossuth Lajos szelleme! Vezeti nemzetét, míg az Igéretföldjére, az ő földjére el nem érkezik!

Hallottátok volna, láttátok volna a nép egyszerű gyermekét, azt a földmivelő embert, a mint egyszerű, keresetlen, de olyan igaz szavakkal üdvözölte Kossuth Lajosnak visszatért szellemét és azokat, akik az ő 49-es zászlóját újra, diadallal teletölték! Láttátok volna, milyen messze földről eljöttek ide, hogy a Debreczeni Köztársasági Párt megalakulását még szebbé, még ünnepélyesebbé tegyék! Valami megható van ebben, amit csak az tud megérteni, ki az eszméért élni, halni kész!

És a vezér, Nagy György!?! Aki nem látta, nem hallotta őt, annak hiába mondom, nem éri meg! aki pedig látta, annak örököké élni fog szívében e napnak emlékezetét!

lelkünk ösztönére, az égő vágy, mely feléje száll, mely kétségbeesetten esdekel a létezéséért, oh e vágy természetünk pusztáitka nem lehet, nem, ez nem hazugság, annak nem érezzük hiányát, ami nem létezik, a latin közmondás szerint: ismeretlenre nem vágyódunk! Lehetne-e családás az égő szeretet, a mely sohasem töltve be, ismeretlen tárgyért lán-gol. Oh e vágy erősebben beszél mindannál, ami a hitet megingathatná! A folytonos boldogságra vagyunk utalva!.. Nem azért szenved-e az emberiség ki nem fejezhető kínokat, mert egy nagyszerű jutalom vár rá? A bölcsészek mosolyogjanak ez ábrándok felett, ami jly fenséges, az hazugság nem lehet!

Ha az Isten egy pillanattal szemlélné nek teljesén talán egész életünkben nem lennénk hozzá méltatlanok.

Isten azért teremté a szerelmet, hogy a ki- nek kedélye felett semmi más hatással nem bír, a szerelem által imádja és érezze őt.

Kételyeinknek egyik főoka az, hogy szívünk legistenibbé szeméngéi által válunk boldogtalan-ná, sőt sokszor nevetéssé; de arról meg-feledkezünk, hogy ennek oka nem az Istenben, hanem éppen azokban az emberekben rejlik, kik hozzá emelkedni képtelenek; ha az ember soha sem élt volna vissza szabadakarásával, akkor az arangkor nem tartoznék a nyílt legszebb re-géi közé, s a sirtontulni üdv nem látszanék oly hihetetlennek, ha az élet is értetlen gyö-nöcsök folyama lenne.

Mindaz, ami itt alant lelkünknek magasab- élvet ad, a titkosan működő Isteniség egyes- kiségszűrésze.

Nosztopy Szilárdka.

En nem tudom, mi ő?.. Mint egy virágos réten csobog ópatak, mely enyelegve hívogat magához, hogy halk zenéje mellett elszenderülj. Majd mint rettenetes háboruban a mennydör-gés, úgy dörög szava! Ugy vonzza lelkünket magával, mint gyenge tűt a mágneses acél. Ugy öleli magához az egész világot, mint fé- tett kicsinyét a gondos anya.

Jertek el mindnyájan, hogy hallgassátok őt s ti is úgy fogtok majd kiáltani és imád- kozni a Mindenhatóhoz, mint mi: «Éljen a köztársaság!»

A diákokat kitiltják a sportklubokból.

Ma már szakemberek és laikusok körében egyaránt köztudomású, hogy a magyar ifjúság nevelési rendszere tarthatatlan. Az egész vonalon olyan rendezetlen állapotok burjánoznak, hogy egységes és eredményes nevelésről szó sem lehet. Kétfajta középiskolánk tanterve el- avult, nehézkes és vaskalapos. Évtizedek óta modern foltozgatásokkal, újításokkal még job- ban elrontották, ahelyett, hogy egy egységes, egészséges és arányos terv szerint rendezték volna az ifjúság nevelését. Hosszu időköz a diákságnak testi nevelésére ügyet sem vetet- tek s amikor pár év alatt megindult az első magyar sportmozgalom, a középiskolai ifjúság nevelési rendszerét készületlenül találta a testi nevelést sürgető akció. Hangzatos jelszavak lé- mörítették az ifjúságot a sport és atletika zász- laja alá és senki sem mert ellentmondani a lelkes agitációnak.

Egymásután keletkeztek vidéki és fővárosi sportegyesületek, amelyek aktív szereplőiket na- gyotbrészt a diákság soraiból toborozták. A diákok tödultak is a sportegyesületekbe, ame- lyek felnőttek számára készült alapszabályai- kal az iskola figyelmén kívül s annak tanter- vét figyelembe nem véve a diákságot új célok felé terelték. A sok sportdicsőség nem egy szé- pen nevelt karriernek lett a sirja, mert a diák főéletcélul nem az iskolát látta többé, hanem a sportot.

Egy 1893. évi törvény ugyan kimondja, hogy középiskolai tanuló semmiféle nyilvános egyesületnek tagja nem lehet, de ettől a tör- vénytől lépten-nyomon eltérve az ifjúság sport- egyesületekbe, kongregációkba és egyéb isko- lán kívüli való egyesületekbe iratkozott. En- nek természetesen csak az iskolai oktatás és nevelés látta kárát.

A közoktatásügyi miniszter most egy igen erélyes hangu rendeletben tiltja el a közép- iskolai ifjúságot a felnőttek sportegyesületeitől, amelyek valóban károsan befolyásolták az ifjúság nevelését.

Zichy János gróf azonban felhívja az isko- lákat, hogy az intézetek keretén belül alakít- naka ifjúsági sportegyesületeket. Most tehát az ifjúság testi nevelésére lesznek kötelező torna- órák, kötelező játékdélutánok és sportegyesü- leti órák.

Modern és a legjobb

VILLAMOS

berendezések

rendelje meg

Földvári-nál

üzleti telefon 168 — gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

A Hortobágy hasznosítása.

Haro a délibábos pusztáért.

A Hortobágy hasznosításának érdekes pro- blémája a megoldás felé közeledik. A föld- művelésügyi miniszter a belügyminiszterrel egyet- értőleg kimondta az utols ószót Debreczen 42 ezer holdas pusztájának kihasználása érdekében és a földművelésügyi miniszteriumban készül már a végleges hasznosítási és felosztási terv, a mely az elhanyagolt pusztát bevonja a kultu- rába. Illetékes tényezők hihetetlennek tartják az állapotot, hogy a nagy pusztá holdanként mindössze két korona jövedelmet hozzon, ezen tehát mielőbb változtatni akarnak. A földmive- lésügyi miniszterium megbízásából Lovass mi- niszteri tanácsos majdnem két hónapig tanul- mányozta a nagy kiterjedésű birtok minden egyes részét és az ásatások és botanikai vizsgá- latok alapján megállapította, mennyi belőle a szántás-vetésre alkalmas terület és mely részéből kell lecsapolások által művelésre alkalmassá ten- ni a földet.

A Hortobágy hasznosítása körül folyó mun- kálatokról ezeket mondták a miniszteriumban:

— Beható vizsgálat után megállapítottuk, hogy mindössze 8800 hold alkalmas szántásra. Ehhez hozzászámítva a szükséges legelőt, mint- egy 120.000 hold hasítható ki a bér gazdasá- gok céljaira. Ez a terület négy darabra osz- lik, melyekből a legnagyobb darab 5900 hold.

A terv szerint kisebb-nagyobb gazdaságokra osztjuk fel a 12.000 holdat, leginkább 100 hold nagyságu gazdaságokra lesznek azonban kisebb és ezer holdas gazdaságok is.

Remélhető, hogy a lecsapolási munkálatok legalább 1000—1200 hold új területet adnak a szántás-vetésre. Ezt a részt is természet- sen bér gazdasággá alakítják át.

Szükséges továbbá a jelenlegi kezdetleges rendszer megváltoztatása öntöző telep létesítése, és halastó, gazdaság berendezése. Az öntözés valószínűleg a Tiszából fog történni. A Horto- bágy hasznosításának pénzügyi része természet-esen nem az állam, hanem Debreczen város feladata lesz. A főszűly mindenesetre arra fektetendő, hogy a város kedvező feltételek mel- lett adhassa bérbe a gazdaságokat. Valószínű, hogy a hasznosítás kérdése még ebben az esz- tendőben kedvező fordulatot vesz.

A délibábos pusztá bevonul tehát a kul- turába. Persze nem minden akadály nélkül. A debreczeni gazdaközönség ugyanis még ma sem tett le álláspontjáról. A Hortobágy tulajdonjo- gáról még csak lemondott volna, de a pusztá legelőjének használati jogához tovább ragasz- kodik és per útján akarja visszaszerezni régi jogait.

Hirdessen

az „UJ DEBRECZEN“-ben,

Debreczen város egyetlen valóban független ellenzéki lapjában.

!! Olcsó hirdetések !!

A mérnöki kamara.

Az új osztrák törvény.

Nemsokára életbelép Ausztriában a mérnöki kamarák föllállításáról szóló törvény, amely — tekintettel a hasonló irányú magyar törekvésekre — minket is érdekel. A törvény huszonöt szakaszból áll, s fölhatalmazza a közmunkák, belügyek és igazságügyek minsztereit, hogy a törvény keretében további rendeleteket bocsássonak ki.

A törvény szövege mindenekelőtt szabályozza a teljes ülések megtartása körüli teendőket. A teljes ülések tárgyalási anyaga a rendes adminisztratív teendőkön kívül amaz eszközök megbeszélése, amelyeknek segítségével a kamara céljait és feladatait szolgálják, különösen a kartársak kölcsönös támogatását illetőleg.

Az elnökséget három évre választják meg. Az előjáróság megválasztott tagjai kötelesek a bizalomnak megfelelni, valóban komoly ok nélkül a tisztség elvállalását nem tagadhatják meg, kivéve csakis abban az esetben, ha hatvanadik életévüket már elérték.

A hatósággal a kamara tanácsa érintkezik. A kamara tanácsa tartozik a teljes ülés határozatainak érvényét szerezni, a kamara pénzügyeit vezetni, az üléseket egybehívni. Nyilvántarthatja a tagok szolgálatában működő segédek neveit, akiknek foglalkozása a kamaratagság eléréséhez szükséges gyakorlat mérlegelésénél figyelembe jö.

A kamara tanácsa bíraskodik: kamaratagok között való vitákban és kamaratagok ellen fölhozott panaszokban. A kamara tanácsa egyszer mind becsületbírói ténykedést gyakorol a tagokkal szemben, ha azok a kamara iránt tartozó kötelességeiknek nem tesznek eleget és hogyha a hivataluk tisztessége, tekintélye ellen vétének. Büntetések gyanánt pénzbírságok szerepelnek, továbbá a passzív vagy esetleg aktív kamarai választójoguk időleges felfüggesztése is.

A törvény az összes magán- és bányamérnököknek védelmet biztosít úgy erkölcsi, mint anyagi ügyekben s megoltalmazza a mérnöki kart a mérnöki címmel visszaélők mind jobban elszaporodó seregével.

„APOLLO“

mozgó színház.

Piacz- és Miklós-utcza sarok.

Igazgató: Deési Alfréd.

Folytonos bemenet!

Telefon 762

A sátán.

Nagy színjáték.

Az országban itt először!

Rendos helyérek! Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

Előadások kezdete délután 5 órakor!

Színház.

1913. január 27-én, hétfőn, A) bérletben:

FAUN.

Vigjáték 3 felvonásban.

Hely műsor:

Kedden: Faun, vigjáték, B) bérlet.

Szerdán délután: Sastiók, verses dráma. Bérletszünet. — Este: Papa, vigjáték. Góth S. és G. Kertész Ella, a Vigszínház művészeinek fellépte Bérletszünet.

Csütörtökön: Baccarat, szimű. Góth Sándor és G. Kertész Ella felléptével. Bérletszünet. Pénteken: Lila dominó, operett. Ujdonság.

C) bérlet.

Szombaton: Lila dominó, operett. A) bérlet. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal: Éva, operett. Bérletszünet.

Vasárnap este: Lila dominó, operett. Kisbérletben.

A faun.

(Bemutat előadás.)

Minden darabot kétféle szempontból lehet vizsgálni: a kritikus szempontjából, hogy értékét a közönség szempontjából, hogy értékéhez mért sikerét megállapíthatjuk. Mert az általános kritika nem mindig ekvivalens a közönség bírálatával. Sokszor bukott meg már olyan darab színpadon, mely irodalmilag elsőkelő színvonalon állott és sokszor aratott már olyan darab sikert, mely esztétikailag vagy technikai sok kifogásolnivalót hagyott hátra.

«A faun — Edvard Knoblauch remekműve — nemcsak az irodalom szempontjából, de a közönség részéről is a legnagyobb elismerést vívta ki.

Cselekmény honyolítása és érdekes tartalma, helyzetek beállítása és erkölcsi intenciója egyaránt meglepő, izgató és — művészi. Sokan megállapították már, hogy Knoblauch «Faun»-ja feltűnő hasonlatosságot mutat Molnár «Ördög»-ével.

Ez kétségkívül igaz is. A hasonlatosság azonban mindössze abból áll, hogy az Ördögben meg a Faunban is egy rendkívüli, nem a mi társadalmi viszonyainkhoz szokott, nem a mi világunkból való egén jelenik meg, aki furcsának találja életberendezésünket, felszegnek és nevetségesnek általánosan bevett szokásainkat és törvényeinket, aki a mi elveinket az ő világának nézetei szerint akarja reformálni. Rokont tehát a két darabban a gondolat, a kiindulási pont, helyesebben az eszköz, ki által az író saját felfogását akarja velünk közölni. De — ami a lényeg — különböző a két darab intenciója. Más az Ördög célzata és tanítása, más a Fauné. A «Faun» a szabad szerelemnek és — a már Roussau által hirdetett — természethez való visszatérésnek gyönyörű himnusza.

Örömmel állapítjuk meg, hogy megértő publikumra talált és hogy tényes, nagy sikert aratott. A közönség véleménye egyhanguan a lehető legjobb volt úgy a «Faun»-ról, mint annak előadásáról. Bérczi Ernót — a címszerep személyesítőjét — ezért az alakításért külön rejezet illeti meg a debreczeni színészet történetében.

A Faun szerepe egyike a legnehezebb színészi feladatoknak. Minden mozdulatával, minden szavával értetni és éreztetni kell velünk, hogy nem közönséges ember, minden momen-

tumra kell figyelnie, hogy ki ne zökkentsen az elképzelésből. Bérczi a leggyönyörűbb módon oldotta meg feladatát. Hangjával, gesztusaival mindent ki tudott fejezni. Fürgé, eleven és ügyes volt, mozdulatai a szerepéhez illő legtekélyesebb kifejezések voltak. A közönség nyílt színen számtalanszor megtapsolta, felvonások végén pedig tizszer-tizenkétszer szólította a lámpák elé. Pető Pál lord Stombury személyesítője szép alakítást nyújtott. Kemény művészi játszott. A nők közül különösen Vajda Ilonkát kell kiemelni, ki elragadóan bájos volt kifejező és természetes. H. Serfőzi Etel, Uti Giza és Vámos Gizi epizód szerepeikben is kiváló alakítást produkáltak. A rendezés kifogástalan és a díszletek szépek s illuziót keltezők voltak. Általában művészeibb, élvezetesebb estben még nem igen volt részünk. Meg kell még jegyeznünk, hogy két esetben, rossz színész, Császár és Szatmári elérhető gyarlóságaitól az igazgatóság máskor kimélje meg a közönséget és a darab együttesét.

Ernosz.

SZÍNHÁZI HIREK.

Faun. Ma este kerül színre másodszer a Nemzeti Színház műsoráról hozzánk került kitűnő vigjáték-ujdonság, a Faun, mely a szombati bemutató alkalmával rendkívül nagy sikert aratott. A szenzációs ujdonságot holnap megismétlik.

Ifjúsági előadás. Szerdán délután 3 órai kezdettel, rendkívül mérsékelt helyárrakkal: Rostand Edmond rendkívül szenzációs verses drámája, a «Sastiók» kerül színre. A nagyszabású dráma előadására jegyek előre várthatók.

Góth Sándor és G. Kertész Ella vendégjátéka. A kitűnő művészpár szerdán a Baccarat sziműben és csütörtökön a Papa vigjátékban fognak vendégszerepelni. A Vigszínház e kitűnő művészeinek vendégjátéka iránt rendkívül erős érdeklődés nyilvánult. Az igazgatóság ezután hívja fel a vidékről jenni szándékozókat, hogy jegyeikről idejekorán gondoskodjanak.

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban:

Darabos-utcza 7. sz.

Pixavon
Hajápolás
tudományos alapon

a leghelyesebb mód a fejbőr ápolására és a haj erősítésére.

Ára üvegenként: 2.50 K.
Hónapokig elegendő.

A „Jóteköny Nőegylet” vasárnapi zsurja.

Óriási és előkelő közönség előtt folyt le a «Jóteköny Nőegylet» vasárnapi zsurja. A rendezőség, élén Fráter Erzsébettel, a Nőegylet agilis és fáradhatatlan elnöknőjével, most is olyan műsort állított össze, amely a legkényesebb igényeket is kielégíthette. Minden egyes szám zajos sikereket aratott, amely legjobb bizonyítéka az előadók kiválóságainak. Kiss Béla elsőrendű zenekarának gyönyörű nyitányával kezdődött az estély.

Utána Gyarmathy Miklós énekelt egy dalt a «Cigányszereléből», majd pedig kuplékat nagyon szép és kellemes hangon, ügyes előadással. A közönség hatalmasan megtapsolta. Majd Liszt Nandika és Fráter Sándor adtak elő egy dialógot, olyan rutinnal, hogy a műkedvelők-nél ritkaságszámba megy. Liszt Nandika végtelen bájos, kedves volt, Fráter Sándor pedig most is épen olyan jó, mint mindig. Geiger Hilda gyönyörű énekszámát után Luby Magda (Szatmár) szavalt el egy pár költeményt mély érzéssel, természetesen nagy sikert aratva.

Ezután lépett a pódiumra az országos hírű és általános közkedveltségnek örvendő illusztris költő: Farkas Imre (Budapest.) Rövid bevezető előadás után a zongorához ült és egy pár maga által megzenésített költeményét énekeltte le, frenetikus tapsvihart kelteve. Számtalanszor hívták ki, a közönség alig tudott betelni a sok ráadással.

A tapsvihár lecsendülése után Császár Mária, Constance Peravieux és Geiger Hilda énekeltek egy csodálatos szép részt Bizet Carmen-jéből. Nemcsak játékkukka, de kifogástalan éneklésükkel is egyaránt elbűvölték a közönséget.

Végül tizenkét bájos urleány táncolta el a «Virág balletet», névszerint: Csanak Mariska, Dicsőfi Marianne, Kolbenhayer Margit, Kovácsy Eszter, Körössy Margit, Madarász Alice, Rickl Juliska, Rátonyi Gizella, Szalay Giza, Szele Paula, Than Ilonka, és Than Nandi, mindnyájan könnyed lejtéssel és grációzus mozdulatokkal. Az összes szereplő urleányokat gyönyörű virágcsokorral lepték meg.

Műsor után egész hajnalig tartó tánc következett.

HIREK.

Közgyűlés előtt a bankok.

1.

Közgyűlés előtt a bankok nap-nap után mérlegelnek. S a közgazdasági mezőkön közgazdászok mér legelnek?
Dinom-dánom sum sum-sum.

2.

Ezt kiáltja minden torok: Eljenek a direktorok! Az egész érdeklődésünk A személyük körül forog.
Dinom-dánom sum sum-sum.

3.

Rögvest megenne a mérleg, Ha kimaradna egy mérleg.

Adja fel hát, direktor ur! A szivességéből kérek.
Dinom-dánom sum sum-sum.

4.

S ha még pauszát is adna, Legelső ember maradna. Gavallériája pedig Higgye el, nagyon meghatna.
Dinom-dánom sum sum-sum.

5.

Aaranyos pénztintézetek, Kiket oly nagyon szeretek, Ilyenkor közgyűlés felé, Nekem örömet szereztek.
Dinom-dánom sum sum-sum.

6.

Egy hete, hogy az illemnek Már az utcán is van helye, Remélem, a bankokban is Tisztában vannak vele
Dinom-dánom sum sum-sum.

7.

Ha nem tudnák, hogy mi illik: Akkor leközlöm evégből: Juttassanak valamicskét Nekem is a nyereségből.
Dinom-dánom sum sum-sum.

Aglon.

— **A jog- és pénzügyi bizottság** ma délutáni ülésén a következő ügyeket tárgyalja: A debreczeni patkógyár iparvágányához szükséges városi terület használatára vonatkozó szerződési tervezetnek bemutatása. A debreczeni első göczukorkagár kérvénye telek átengedés iránt. A Patay-utca csatornázásának és járdával ellátásának ügye. A Piac-u. 83—85. sorszámú házak között tervezett utcanyitás folytán az értékelkedési illetékel megterhelendő telkek megállapítása. Özv. Bujdosó Gáborné telekeldarabolási iránti kérvénye. Gyarmathy István bérlő felebbezése bérletre vonatkozólag. A Vörösmárthy-utca 25. számú házastelek megvétele ügye. A Piac-u. 26—28. számú telken folyamatban levő építkezésnél a házilag végzett munkák ügyében dr. Révy Nándor biztatás által beadott interpelláció tárgyalása. Özv. Balaskó Györgyné kegydíj iránti kérvénye.

— **A debreczeni kár. bábaképezdében** a tanfolyam február 1-én kezdődik. A beiratkozás január 20-án kezdődik. A felvételhez szükséges felvilágosítást akár személyesen az intézetben, akár levélileg az Igazgatóság szívesen ad.

— **A Kereskedő Ifjak társulata** február hó 8-án, szombaton a Bika szálloda disztermében rendezi a szokásos kedélyes táncestélyét; a 300 tagu mulatni végző rendezőség a napokban küldi szél a meghívókat. A nagy érdeklődés, a mely ezen mulatság iránt ezideig is megnyilvánult, biztosítja a fényes sikert.

— **Öngyilkos nyomdász.** Rosenfeld Adolf debreczeni nyomdatulajdonos, akinek a Hatvan utcán volt egy kisebb nyomdája, ma délután a Margit-fürdőben öngyilkos lett. Rosenfeld 7 méter magas revolveréből háromszor lött magára. A súlyosan sérült embert a mentők a kórházba szállították. Rosenfeld súlyos anyagi zavarok miatt akart a nalálba menekülni.

— **Kereskedelmi és iparkamarai közlemények.** A kereskedelmi és iparkamara ezután közli az érdekeltekkel, hogy Kenézli községben (Szabolcsvármegyében) törvényhatósági központ nyílt meg, mely a megnyitással egyidőjűleg a teljes helyi forgalomba is bevonatott.

— **Eleven fiúkja.** Balogh Józsefné 80 éves öregasszony Honvéd-utca 37. sz. alatti lakásán tüzet rakott a konyhába. A magával is tehetetlen öregasszony megyújtotta a ruháját. Rövidesen lángokba borult a szerencsétlen. A mentőket mire előhívták, az öreg asszony már haldokolt súlyos égési sebeiben és mire a kórházhoz érte a mentőkocsit, Balogh Józsefné már kiszenvedett.

— **Borzalmas öngyilkosság.** Szitás Imre 60 éves, rokkant ácsmunkás már régóta súlyos nisz-tériában szenved. Tegnap is kitört rajta a borzalmas betegség. A szerencsétlen ember zscbkésével esett önkivületi állapotában magának és 9 mély sebet ejtett veje a testén. Szitást a mentők szállították a kórházba, ahol súlyos sebeiben kiszenvedett. A szerencsétlen ember már 9 év óta szenved e bajban, amely most aztán vesztét okozta.

— **A Magyar Király-kávéházban** ma és a következő napokon Budapest legjobb hölgyzenekara muzsikál Fehérváry Margit vezetésével. Puskás Otília cimbalom szólista közreműködésével. B. pártfogást kér Hausserl Károly karmester, Erős Jakab kávé.

— **A Sátán.** Az ujonnan megnyílt Apolló-mozi eddig is teljesen kielégítette a legkényesebb műizlést; a képek, az előadások szépek, tanulságosak és értékesek. Most a világhírű «Sátán» című képet szerezte meg nagy áldozattal. Ez a kiváló irodalmi becsű mű Madách Imre «Ember tragédiája» című munkája után készült s valóságos feltűnést keltett a mozgószínházakban. Az Apolló-moziban most 27-én, 28-án, és 29-én hozzák színre a Sátánt, mely iránt óriási érdeklődés mutatkozik egész Debreczenben, sőt számosan jönnek be az előadásokra a vidékről is.

— **121 éves ember.** Azokra a természetudósokra, akik az emberi életkor határát a 120-ik évben natározták meg, most alaposan rácsafol egy Bern-kantonbeli svájci ember. Ez a matuzsálemi kort ért nevét férfiu: Eder János. 1790-ben Peterneeben született s így ma amellet, hogy friss egészségnek örvend, 121 éves. Eder aki fiatal éveiből 30 esztendő telt át katonasorban, községében 86 esztendeig volt bíró, most nyugdíjat élvez s idejét azzal tölti hogy a falu fiataljainak elmondogatja élményeit. Ederrel most a svájci orvosok tudományos szempontból is foglalkoznak. Tanulmányozzák, hogy ebben az igen magas korban milyen változáson mennek át az egyes szervek. Ez a dolog természetesen közérdeku is, sőt német és angol népies munkák cikkekben ismertetik már ezt a kérdést, mely már csak amjatt is megérdemli a veje való foglalkozást, mert közvetlenül megtudjuk belőle azt is, hogy ezek az igen magas kort ért emberek hogyan, mivel éltek, micsoda szabályokat tartottak szem előtt egész életükben. Magyar ilyen irányu munka nincs közforgalomban, ami nem is ejthet bennünket csodálkozásba, hiszen köz tudomásu, hogy nálunk «milliók számára» megírott, könnyen megérthető tudományos könyvedig nem termett. Tolnai Simon az első, a magyar könyvkiadók sorában, aki ezzel az iránynyal szakított. Most megjelenő Tolnai Világlexikonában, amely hatalmas, 25 kötetes munka lesz, teljesen új hang üt meg fülünket. Szürke, szintelen tudományos stílus helyett pompás elbeszélés s száraz filozófiai magyarázat helyett könnyen megérthető világos tónus. A Tolnai Világlexikona emellett tartalom tekintetében messze túlmutul minden eddigi hasonló munkán. Tolnai szerződést kötött a 'London' Encyclo Brockhaus-sal, s e három nagy világlexikon minden képét és ábráját közli. — Azonfelül pedig óriási anyagot ölel fel a magyar dolgokról. A Tolnai Világlexikonában 16000 oldalon 50000 kép és színes tábla lesz. A Tolnai Világlapja előteztől 20 korona kötetenként bolti ár helyett csak 3 koronát fizetnek.

— **A Nemzeti kávéházban** minden este egy elsőrendű Női-zenekar Nemény Jenő karmester vezetésével me lett hangversenyezlk.

Az Új Debreczen szerkesztősége Darabos-u. 7

Telefon 4-12.

CSARNOK

Tanyai dolgok.

Novella.

(2.)

Tud kedvesen mosolyogni és tud olyan szurósan nézni, hogy megremek tőle a legcsekélyebb bűnnel vergődő lélek is. S akit egyszer üzőbe vett, annak nincs maradása, előbb utóbb rendörkére kell, hogy kerüljön. Nagy szó ez, kérem negyvenzei holdas területen. Ott, ahol tágas, szabad világ nyílik ma is a buikáló ember előtt ahol még mindig titkos relytekhelyek szolgálnak védelmül az üldözöttnek. A nagy és szép rendre büszke is a mi daliás barátunk. Mikor szóba kerül, ugy társalgás közben, hogy hogyan is állunk a közbiztossággal, mosolyog a szemé, a buza- virágkék szempár és ragyogó arccal kérkedik:

— Tessék kimenni, amere tetszik, még botot sem kell vinni . . .

— Ugyan . . .

— Ugy, ugy . . . Két hét óta fehér lapja van most is a nagykönyvnek.

— Ez szép.

— Még csak kihágás sincs. Bezzeg volt azelőtt, egyik a másikat érte.

— Hja, a régi időbau másként volt.

— Nem a régi időben, hanem két év előtt, míg ide nem kerültem.

És igazat mond. Nincs e beszédjében egy csöpp nagyítás sem, mert ahány házasság, csirkelopás, veszekedés volt azon idő óta, egy szálig kinyomozta, ha tizenkét óra hosszág kellett is nyeregben ülnie. S mikor az emberek látták, hogy ennek fele sem tréfa, hogy a gyeplüket irós marok szorongatja, bizony felhagytak az éjjeli veszedelmes kalandozással. Mert tanyán nem ugy áll a dolog, mint a városban. Idegen, kősa ember ide nem jön, hogy másnak kárt okozzon. Nem is jöhet, mert nem ismeri a szokást, nem ismeri a zörgést és könnyen rajta veszíthet. Csak azok „dolgoznak“, akik „hirben állnak“. Akik „levelesek“, s részben már börtönt is ültek. Ezek azután, ha folyton hajkurásszák őket, ha mindig igazoltatnak velük, lassankint „mást gondolnak“. Meghunyászkodnak és csendes emberek lesznek.

— Csak a legényekkel van még itt-ott baj — magyarázta tovább a mi rendőrbiztosunk — mert ezekben még mindig forr a virtus. Ha nekigabalyodnak, olyan bicskázást mivetnek, hogy elszörnyűködik tőle az ember.

— Hja, a bor . . . Ez a jó buckai bor!

— Persze a bor . . . Anélkül is tüzessek ezek a tanyai gyerekek, hát még ha isznak

— Megbicskazzák egymást?

— De még hogy! . . . Némelyiknek olyan léket vgnak a fején, hogy hetekig fekszik bele. És az az érdekes, hogy panaszos soha nincs. Ha elmulik az ütökzet és szétválnak, vagy széjjel kergetjük őket, ugy elszélednek, mintha semmi sem történt volna.

— Félnék a büntetéstől?

— Dehogy . . . Nem akarnak a törvénybe menni. Egyrészt mert szégyellik, hogy ők huzták a rövidet, másrészt meg nem akarják az időt vesztegetni. Hanem azért nem felejtik el . . . Oh dehogy . . . Várnak egy más alkalomra, ahol két tetejével visszaadhatják a kölcsönt. Hiába, ez a magyar vél, ez a magyar bátorság.

— Érdekes,

— És mit gondoltok urak — füzte tovább a beszédet a cimborá — a leányok kü-lönbek? . . . Szakasztottan olyanokt mint a legények. Nem hogy szétrebbennének, mikor kiűf a fiatság között a háboru, amint ez már dukálna is, hanem még ők bátorítják, ők tü-zessítik a legényeket. Érdekes ez nagyon bá-lak alkalmával. Mert bál sokféle van a tanyán. nyilt is, dugott is.

Folytatjuk.

A szerkesztésért felelős Voith György.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kőes-hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, lényel: iszapfürdők, iszapporogtatók, uszodák, fürdőnő-hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőle-, szénsavas- és villamos- vízfürdők. — A fürdők kintinó-erő-ménye haszná atnak főleg csukabántalmak-nál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légző- szervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés juttanyos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az igazgatóság.

Egy okos fej

elsajátítja azon vilámanyokat, melyeket a tápszerkémia a házlásszonyt meg ajándékozta.

Dr. Oetker sütlőpora á 2 f. elemző pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé ds könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudlingpora á 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek esontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyut.

Dr. Oetker vanillinokra á 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és eréme vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csönek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

25000 óra

1 drb kor. 2-50.

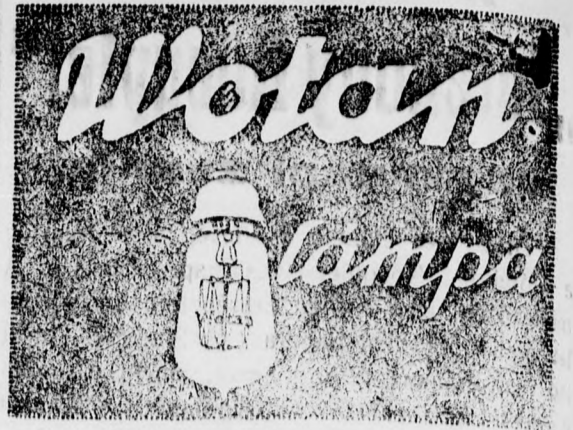
Legújabb párizsi fazon, 36 óráig pontosan járó, aranyozva, 18 karátos aranyból, 3 évi jótállással csak kor. 2-50, 2 óra kor. 4-80, 5 óra kor. 11-30. Egy legújabb fazonu párizsi aranyozott láncz 50 fillér, — láncz kor. 1-25.

Kockázat kizárva. Nem tetszőert a pénz vissza.

Utánvét mellett szállít az óra áruház:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ausztria) Dietelsgasse 782 5-8

„Huzott drótszállal,

kb. 75% áram megtakarítás

Törhetetlen!

Magyar

Siemens - Schuckert - Művek

Budapest, VI. Teréz-körut 36“

Kapható:

Molnár Testvérek-nél.

DEBRECZEN, Egyház-tér 2.

MAGYAR-HORVAT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T. FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Ca-telnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés

Fiume-Ravenna: hetenként 1 járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapesti felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek. Ugyazintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb. stb.

A gőzhajók minden kényelemmel, hálfűtésekkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyujt a **Központi menetjegyi iroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái

Zongorák, pianinók

elsőrendűek, ukak: 700-2000 koronáig; angol mechanikával, kereszt-hurok, hárfapedállal. Átfűszottak: 300, 400, 500, 600, 700 koronáig vásárolhatók és cserélhetők.

Ócska zongorákat és pianinókat átcserelek ukakra. Mindenféle átalakításokat, javításokat, hangolásokat jótállással vállalok.

Kernács zongorakészítő nagy telepei:

BUDA PEST. Fióküzlet: Kálvin-tér 6.

Fűzlet:

Szerecsen-u. 33. az „Opera“ közelében

Alapított 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND
Könyvnyomdája
Darabos-utca 7. szám.

Levélpapírok, falragaszok,
számlák, meghívók, név-
jegyek és minden egyéb
nyomdai munkák a leg-
pontosabban készíttetnek.
Szedőgép. Telefon 412.

Apró hirdetések.

HA NINCS PÉNZE és szű sége van vászon, asztalriadó, szőnyeg és csipke-függöny, futó és más szőnyegre. Paplan és fa... karók, férfi és női öltözék, férfi-, fiu öltönyre, vagy... kép és butor, a mai nap... va oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeké... egy próbavásárlást eszközö... jón. Tisztelettel Kaiser S... Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák és szerek legolcsóbban szerezhetők be G. S. parik Adam órás és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanot orajavitások legolcsóbban eszközölhetnek.

Házasság.

HÁZASSÁG céljából megismerkedne ösnes családból származó, középkori, magasabb képzettségű, biztos jövedelemmel bíró uriember idősebb vagyonos hölgygyel. Levél „Egyetértés: boldogság“ cím alatt, kiad. ba. Lapban jelzendő!

HÁZASSÁGBAN csalódott, férjétől elhanyagolt urinót kedélyesen elszórakoztatna modern uriember. Levelet „Modern“ jelígre kérék a kiadóba.

Levelezés.

IGAZ BARÁTNÉ jelígre levél érkezett a kiadóba.

MOLL-FELE SEIDLITZ-PÓR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-PÓROK tartós gyógyhatása a legmátkacsabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorhív, rögzött SZEKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSEGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hantitások törvényileg fenytetnek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós borszesz nevezetesen, mint a fájdalomcsillapító bedörzsöléshez készvény, csúsz és a megkülönböztető jelvényei nél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökere gondozásart és ápolására ugy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Legolcsóbb és legjobb hatású

Hashajtó

(Neustein Erzsébet-pilulái)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkatrésztől, a legjobb sikereit használják a legtöbb bántalmánál, könnyű székletet szerezni egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volt miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér. egy tegeres 8 dobozzal tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Óvás! Utánzattól óvakodjunk „Neustein Fülöp hashajtó pilulái“ tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Szeut Lipót védjegye a Philip Neustein gyógyszerész aláírásával fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett osomajainkon cégünknek rajta kel lennie. Neustein Fülöp gyógyszerész-tára,

Sz. - Lipóthoz Wier, Plankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Kubek Sándor Mihailovits J., Muraközy László, Aranyi J. gyógyszerészeknél.

Névjegyek

1 óra alatt készülnek Horovitz Zsigmond nyomdájában Darabos-utca 7.

Grand HOTEL ESPLANADE SZÁLLODA Nagy Budapest,

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövében.) III. Zsigmond-utca 38-40. Telefon 130-35.

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen ujonnan épült hat emeletes szálloda pazar fényvel berendezett 250 szobával. Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg víz, villanyvilágítás, Liftek, külön olvasó-, társalgó-, író-szobák stb.

Penziórendszer is. Elsőrangú étterem és kávéház. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autojáratok. Szíves pártfogást kér Pallai Miksa, igazgató tulajdonos.

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, aki asztma, tüdő- és égető tuberkulózis, tüdőcsucshurut, tüdővész, maked kőhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség gyötör s eddig nem talált orvoslást. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk teljesen ingyen egy könyvet képekkel Guttman dr. orvostól a Finsen-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: Gyógyítható a tüdőbaj? Azonkívül egy próbacsomagot kitűnő diétikus teáinkból. Ezeket magasztalták, akik eddig használták. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő diétikumot tüdőbaj-külözt (tüdővész), asztma, krónikus gége- és gégehurut ellen rendelték és magasztalták. A tea nem tikos szer, Lisber-féle növényekből készült a melyeket császari rendeletre szabadforgalomba bocsátottak. Ara olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden betegnek minden rizikó nélkül alkalmas adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegsége felől mindenkit fölvilágosíthassunk, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a Gyógyítható-e a tüdőbaj? című német füzetet egy próbacsomag teával teljesen ingyen és bérmentesen. Tessék levelezni lapot írni Puhlmann & Co címre Berlin. 901. Müggelstrasse 25.

Betegápolás.

Az összes gyógykezelési eszközök, haskötők, gummi-göröcsér-harisnyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis **FISCHER PÉTER ÉS TÁRSA Részv.-Társ. cézgnél** Budapest, (V.), Kossuth Lajos-utca 6. szám szobákban. Most jelent meg legújabb képes úrjegyzékét kiadásra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Alapított 1856. Telefon 958.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Debrecen, Darabos-utca 7. Typograph szedőgépen szedve.